

Kojetín (okr. Přerov)

„U Křenovické lávky“

Kultura nálevkovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202600105.

Lokalizace: WGS-84: 49.3409903N, 17.2904142E; 49.3411581N, 17.2917017E; 49.3391239N, 17.2916478E; 49.3393336N, 17.2927853E

Mezi zářím a prosincem roku 2025 probíhal záchranný archeologický výzkum na katastru Kojetína, vyvolaný modernizací železniční tratě mezi Brnem a Přerovem, konkrétně 5. stavbou v úseku Kojetín–Přerov. Součástí stavby byl jihozápadní obchvat Kojetína, v jehož rámci došlo k narušení plochy lokality polykulturního sídliště v trati „U Křenovické lávky“, známého z povrchových nálezů (Drechsler 2009; Schenk 2022). Bylo zde prozkoumáno 1250 archeologických objektů, zachycujících průřez osídlením lokality od eneolitu po raný středověk (viz také oddíly Doba železná, Doba římská a doba stěhování národů, Středověk a novověk). Převážná část objektů byly kúlové a sloupové jamky.

Z období eneolitu byly identifikovány sídlištní objekty, pravděpodobně z období kultury nálevkovitých pohárů. Prozkoumáno bylo několik zásobních jam, často v superpozici s mladšími objekty. V jednom případě byla zásobní jáma porušena kostrovým hrobem, snad ze závěru eneolitu, či ze starší doby bronzové. Archeologický materiál z lokality se zatím zpracovává, předběžná datace byla provedena na základě nálezu hrdla lahve s límcem.

Literatura

AMČR: Záznam M-202600105 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202600105>.

Drechsler, A. 2009: Osídlení katastru města Kojetína v prehistorii a raném středověku. In: F. Řezáč, H. Svačinová, J. Šírek (eds.): *Kojetín v proměnách času. 1233–2008*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 19–36.

Schenk, Z. 2022: Kojetín (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 63(1), 200–201.

Summary

During the reconstruction of the railway line between Brno and Přerov, a known multi-period site in the cadastral area of Kojetín was disturbed by groundworks. Between October and December 2025, a total of 1,250 features were investigated, documenting settlement activity from the Eneolithic to the Early Middle Ages. The Eneolithic component probably represents a settlement of the Funnel Beaker culture, although a more precise cultural classification has not yet been established.

Vít Záhorák, Eva Pospíšilová, Lenka Nedomová, Josef Janča

Kostelec na Hané (okr. Prostějov)

„Za Cihelnou“, parc. č. 4151, 5191.

Kultura moravské malované keramiky (mladší stupeň). Sídliště, nález v druhotné poloze. Sonda. Záchranný výzkum. AMČR: M-202505537.

Lokalizace: S-JTSK: -562306.20, -1128032.89

Ve dnech 12. září až 31. října 2025 byl prováděn záchranný archeologický výzkum při stavbě „VN153, stavební úpravy p.b.č. 1 až 40 (č. stavby 1040019873)“. Stavební jáma pro ukotvení příhradového stožáru venkovního vedení distribuční sítě vysokého napětí (p.b.č. 6), umístěného na rozhraní polní cesty a polohy „Za Cihelnou“, při severozápadním okraji intravilánu Kostece na Hané, okr. Prostějov, narušila větší sídlištní objekt nebo

spíše mocnější antropogenní (kulturní) vrstvu s lengyelskou keramikou. Toto zjištění koresponduje s nebývale intenzivním osídlením kosteleckého katastru na přelomu mladší a pozdní doby kamenné (přehledně viz Kalábková et al. 2007, 9–17, mapa 1) a nepochybně souvisí s rozsáhlou sídelní aglomerací lidu mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou, která je lokalizována právě v širším okolí Rolnické cihelny (viz Šmíd 2004, 74–75, lokalita č. 15 v mapě na str. 90, obr. na str. 92).

Literatura

AMČR: Záznam M-202505537 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202505537>.

Kalábková, P., Cheben, M., Moník, M. 2007: *Kostelec na Hané. Sídliště lengyelské kultury*. Archaeologiae Regionalis Fontes 9. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, příspěvková organizace.

Šmíd, M. 2004: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Kostece na Hané. *Střední Morava. Vlastivědná revue* 19, 58–99.

Summary

A rescue archaeological excavation carried out during the construction of a high-voltage distribution network in the ‘Za Cihelnou’ field (Kostelec na Hané cadastral area, Prostějov District) disturbed a large settlement pit, or rather a substantial anthropogenic (cultural) layer containing Lengyel pottery. This feature is undoubtedly associated with the extensive settlement agglomeration belonging to a later phase of the Moravian Painted Ware culture, located in this part of the Kostelec cadastral area.

Pavel Fojtík

Laškov (okr. Prostějov)

Kandia, „Hliněná“, parc. č. 1141/1.

Eneolit. Místo sběru. Povrchový sběr. Průzkum. AMČR: M-9002606A.

Lokalizace: S-JTSK: -567479.70, -1120942.56

Na jaře roku 2012 provedl J. Martínek rekonstrukci terénu v okolí systému úvozů v jihovýchodní části lesa v katastru obce Laškov. Sledované území se nachází mezi silnicí č. 448 (spojující Kandii a Novou Dědinu) a Novodědinským potokem. Tato povrchová prospekce byla součástí projektu NAKI I – „Výzkum historických cest v oblasti severozápadní Moravy a východních Čech“. Během prospekce byl v místech vyvráceného pařezu mezi úvozy (386 m n. m.) nalezen velký keramický fragment, který lze rámcově datovat do počátku eneolitu. Následně byla v témže roce na místě nálezu položena sonda, která potvrdila přítomnost dalších fragmentů eneolitické keramiky (Vrána 2013). Tento výzkum zajímavým způsobem doplňuje starší nález eneolitické měděné sekerky (kultura moravské malované keramiky – MMK II), která byla na stejném pozemku objevena již v roce 2009 (Dobeš et al. 2010).

Literatura

AMČR: Záznam M-9002606A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002606A>.

Dobeš, M., Fojtík, P., Kalábek, M., Kalábková, P., Peška, J. 2010:

K počátkům výskytu měděné industrie na Moravě, sekery z Hulína-Pravčic a Laškova-Kandie. *Přehled výzkumů* 51, 57–68.

Dostupné také z: <https://app2.ssc.avcr.cz/ARUB-prehled-vyzkumu/files/25940.pdf>.

Vrána, J. 2013: Laškov (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 54(1), 171–172.